

Ćwiczenie 8

Pomiar momentu bezwładności koła Maxwella

I. Wymagania do ćwiczenia:

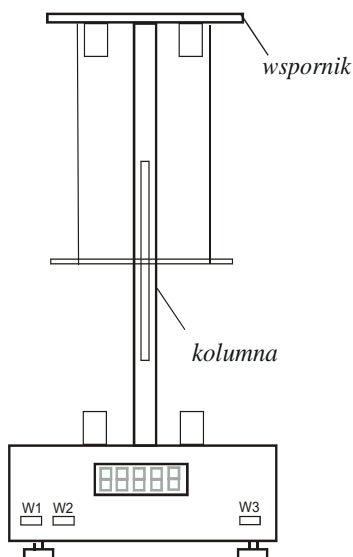
1. Druga zasada dynamiki dla ruchu postępowego i obrotowego bryły sztywnej, moment bezwładności.
2. Energia kinetyczna w ruchu postępowym i obrotowym, energia potencjalna, zasada zachowania energii mechanicznej.

Literatura:

D. Halliday, R. Resnick, J. Walker: Podstawy fizyki, tom 1, Warszawa 2003, PWN, str. 87-101, str. 168-189, str. 273-279

II. Metodologia wykonywania pomiarów

1. Zmierzyć średnice $2r_0$, $2r_k$, $2r_p$, d z dokładnością $\pm 0,1\text{mm}$ oraz wysokość h z dokładnością $\pm 1\text{mm}$.
2. Odczytać wartości mas m_0 , m_k , m_p zapisane na odpowiednich elementach i wpisać do tabeli. Włączyć przyrząd przyciskiem W3.
3. Na krążek wahadła nałożyć dowolnie wybrany pierścień dociskając go do oporu.
4. Nawinąć na oś wahadła nić i unieruchomić je przy pomocy elektromagnesu (przycisk W2 wycisnąć).
5. Sprawdzić, czy dolna krawędź pierścienia pokrywa się z zerem skali naniesionej na kolumnę.

- W przypadku, gdy nie został spełniony powyższy warunek, odkręcić wspornik górny i wyregulować wysokość jego ustawienia.
6. Nacisnąć przełącznik W1 w celu wyzerowania zegara i wcisnąć przełącznik W2 celem uwolnienia wahadła.
  7. Odczytać zmierzoną wartość czasu spadania wahadła i zapisać w tabeli.
  8. Pomiar czasu wykonać co najmniej 10 razy. Wyznaczyć wartość średnią czasu spadania.
  9. Pomiary powtórzyć dla pozostałych pierścieni.
  10. Wyniki pomiarów wpisać do tabeli pomiarowej.

m_0 [g]	m_k [g]	m_p [g]	d [mm]	r_0 [mm]	r_k [mm]	r_p [mm]	r [mm]	h [mm]	t [s]	I [kgm ²]	I_t [kgm ²]

III. Obliczenia

1. Dla zmierzonych średnic: $2r_0, 2r_k, 2r_p, d$ wyliczyć niepewność standardową typu B.
2. Obliczyć r_0, r_k, r_p a następnie niepewności $u(r_0), u(r_k), u(r_p)$ z prawa przenoszenia niepewności.
3. Obliczyć niepewność standardową wielkości złożonej $u(r)$.
4. Obliczyć niepewność $u(t)$ metodą typu A.
5. Obliczyć moment bezwładności układu dla każdego zamontowanego pierścienia dwoma metodami:
  - a. I_d - dla wyników doświadczalnych (wzór wyprowadzony z zasady zachowania energii)
  - b. I_t - policzyć teoretyczny moment bezwładności na podstawie wymiarów geometrycznych odpowiednich brył.
6. Obliczyć niepewności standardowe $u(I_d)$ i $u(I_t)$ z prawa przenoszenia niepewności.